

UNA TRADICIÓ ARRASADA PER DUES DICTADURES I UNA GUERRA

Al tombant del segle XX, l'aparició de les societats culturals com l'Ateneu Arenyenc i el Casino Industrial van afegir noves tendències a les festes ja arrelades, sobretot, amb l'organització dels balls en els seus respectius envelats. Aquests balls, que aviat començaren a competir entre ells, marcarien la celebració popular de les festes a Arenys de Mar. La festa de Sant Roc, doncs, havia arribat al seu apogeu, però la seva participació començaria a variar en funció de l'any. Els nous costums de l'oci i la religiositat popular també afectaren la manera com els arenyencs i les arenyenques celebrarien Sant Roc a partir d'aleshores. Mentre els balls populars no paraven d'aplegar tant els arenyencs com la gent de fora que venia amb tren, les processons anaven a la baixa. Tot i l'intent de relançar la tradició a les primeres dècades del segle XX, la persecució contra la llengua i la cultura popular catalana instaurada per la Dictadura de Primo de Rivera va afectar greument tot el país. Com a conseqüència, a la festa de Sant Roc d'Arenys de Mar se'n va veure fortament ressentida, deixant-la reduïda a mínims. Amb l'arribada de la Segona República espanyola les manifestacions populars catalanes reviurien la seva intensitat. El 1936, esclata la Guerra Civil Espanyola. En el descontrol dels primers moments es produeixen alguns assassinats i saquejos d'edificis religiosos amb la pèrdua de moltes obres d'art. A Arenys de Mar, es cremen els retaules de l'església, entre ells el de Sant Roc, i es mutila el retaule major. El 30 de gener de 1939, les tropes franquistes s'apoderen de la població. La penúria econòmica i cultural domina els anys de la postguerra. Propiciada pel nacionalcatolicisme, la tradicional vida pietosa d'Arenys de Mar s'incrementa. El país triga anys a recuperar-se culturalment i a tenir una activitat semblant al període d'abans de la guerra. Durant el conflicte bèl·lic, la festa no se celebrà i no es va reprendre la celebració dels actes tradicionals fins un cop instaurada la Dictadura del general Franco. Tot i ser una festa religiosa, l'activitat de la Confraria anava a la baixa. L'ajudaven en la davallada unes normatives de la Seguretat Social implantades per l'Estat, que no lligaven gens amb les antigues germandats i societats de socors mutus. A banda d'això, els comparets, s'anaven desentenent de la seva conservació i l'administració del sant deixà de ser per nomenament col·lectiu. La conservació de la festa recaigué sobre les espatlles de Josep Maria Nogueras, que va saber mantenir la seva missió gairebé sense cap mitjà. Tothom se'n planyia, però cada any anava empitjorant la celebració de Sant Roc en l'ambient popular. El 1964 va sortir per darrera vegada la processó dedicada a Sant Roc. El boom del turisme, una societat cada vegada més secularitzada i els nous aires del Concili Vaticà II van transformar bona part de l'estructura de la festa: suprimint la processó i passant la missa a la tarda, entre altres.